

16.

Van vier naar één naar nul

Op 17 maart 2021 straft de kiezer de onenigheid tijdens de campagne genadeloos af. In de eerste exitpoll blijft 50PLUS hangen op één zetel en daar zal het bij blijven. De partij krijgt uiteindelijk 106.702 stemmen, waarvan 80.533 voor de lijsttrekker. Verkoelen krijgt bijna 5000 voorkeurstemmen.

Den Haan, die de verkiezingsavond thuis voor de buis doorbrengt met haar woordvoerder Naber, reageert teleurgesteld op de uitslag. 'Er is onnodig veel verwarring gecreëerd over ons verkiezingsprogramma.' Wat haar eigen aandeel hierin is, laat ze in het midden. Ze is zich ervan bewust dat het gedoe de uitslag geen goed heeft gedaan. 'Mensen stemmen liever op een partij waar rust en vertrouwen is.' Sommige ingewijden verdenken haar van opzet. 'Dat het opzet was, durf ik niet hard te stellen,' zegt Verkoelen, 'maar Liane moet geweten hebben wat de consequenties waren van haar woorden. Hierdoor heb ik geen zetel.' Van koffiedrinken komt het niet meer. Als Verkoelen informeert hoe laat Den Haan op de afgesproken datum – 23 maart – in Rotterdam is, appt ze:

Ellen, je hebt de partij en mij schade toegebracht. Je hebt zetelverlies op je conto en fractiemedewerkers die

hun baan verliezen vanwege jouw toedoen. Ik zie geen enkele toegevoegde waarde om met jou nog koffie te drinken.

Liane

Er zijn meer verliezers. Henk Krol haalt met zijn LHK een schamele 8000 stemmen, bij lange na niet voldoende voor een zetel. 50PLUS heeft het electoraal moeilijk zonder Krol, maar omgekeerd heeft Krol het nog moeilijker zonder 50PLUS. Voor een politieke junkie, die achtereenvolgens met de PvdT en de LHK alles in het werk heeft gesteld om in politiek Den Haag te kunnen blijven 'knokken voor mensen in de verdrukking', reageert hij kort na zijn vertrek uit de Kamer opmerkelijk laconiek. 'Ik vind het niet erg dat ik geen zetel heb. Dat heet democratie. Ik vind het jammer voor de ouderen, maar ik ben niet teleurgesteld.' 'Totaal geen ene seconde' heeft hij de politiek nog gemist. 'Het is een vreemde tak van sport. Vroeg uit bed, laat erin. En er zal nooit eens iemand zijn die zegt dat je iets goed doet.' In plaats van voor ouderen te knokken, besluit hij ze voortaan in de watten te gaan leggen in een te openen bed and breakfast.

Ook de uitslag van het CDA valt tegen, de partij gaat van negentien naar vijftien zetels. Voor partijvoorzitter Rutger Ploum reden om daags na de verkiezingen op te stappen. Bij 50PLUS is het relatieve verlies vele malen groter. Voorzitter Nagel krijgt haatmails en zelfs bedreigingen en wordt door twitteraars bestempeld als de 'Nagel aan de doodskist van 50PLUS'. Toch peinst hij er niet over om het voorbeeld van zijn CDA-collega te volgen. Drie dagen na de verkiezingen legt hij verantwoording af op een besloten digitaal partijcongres. 'Ik heb de afgelopen acht maanden meer dan veertig uur gewerkt, heb heel veel brandjes geblust. Als ik niet verder mag, zeg me dan wat ik verkeerd heb gedaan.' Het wetenschappelijk instituut zal de campagne evalueren, kondigt hij aan.

Hij slaagt er, met een redenering die alleen hij kan bedenken, zelfs in om de historische nederlaag nog een positieve draai te geven: 'Wij zijn een mooie rozenstruik die afgelopen woensdag stevig is teruggesnoeid. Maar daarna kan hij weer prachtig bloeien. Let maar op.' De belofte die hij doet om een einde te maken aan de ruzies in de partij, is ook al zo'n onnavolgbaar retorisch hoogstandje. 'Wij zullen stoppen met ruzie. Wie dat niet doet, krijgt ruzie met mij. Ik bedoel: er komt geen ruzie meer.'

Lijsttrekker Den Haan schittert tot verontwaardiging van veel leden door afwezigheid tijdens de bijeenkomst. 'Ze neemt dit weekend even pauze en rust,' verklaart de voorzitter. De verhoudingen tussen haar en het bestuur zijn er in de tussentijd niet beter op geworden. De interne discussie over de AOW-leeftijd is door het bestuur inmiddels duidelijk in haar nadeel beslecht. Op de partijwebsite schrijft Nagel:

Het hoofdbestuur heeft waar mogelijk bijgestuurd en er geen twijfel over laten bestaan: de ledenvergadering heeft het programma vastgesteld met de tekst dat op vijfenzestigjarige leeftijd een volledige AOW wordt uitgekeerd. Zonder voorbehoud staat het op onze website zoals de leden het hebben bepaald.

Even verderop in het bericht feliciteert hij Den Haan met haar zetel. 'We wensen je heel veel succes toe bij het uitdragen van het 50PLUS-verkiezingsprogramma.' De felicitatie leest gezien het voorgaande eerder als een waarschuwing.

Een waarschuwing die ze in de wind lijkt te slaan. In haar brief aan de verkenner die de mogelijkheden voor een nieuw kabinet onderzoeken, noemt ze als prioriteit 'de mogelijkheid om met vijfenzestig jaar met AOW te gaan, bijvoorbeeld via een spaarregeling (flex-AOW)'. Uit vrijgegeven gespreksnotities van Den Haans gesprek met de verkenner blijkt dat ze zich

duidelijk distantieert van 50PLUS-oude stijl. 'We zijn progressief midden en dat waren we niet, 50PLUS was soms richting FvD/PVV.' Zo zit Den Haan 'totaal niet in de wedstrijd, ik kom van D66 dus dat heb ik bijgestuurd'.

Pleegouder

Een dag na de verkiezingen stuurt scheidend fractieleider Corrie van Brenk haar opvolgster een appje.

Gefeliciteerd met de zetel. Heb jij interesse om het initiatiefwetsvoorstel 2% rekenrente tijdelijk te hanteren door te zetten? Anders heb ik een pleegouder hiervoor.

Van Brenk heeft dit wetsvoorstel kort daarvoor ingediend. Pensioenfondsen gebruiken de rekenrente om te bepalen hoeveel geld ze in kas moeten houden om aan pensioenverplichtingen te kunnen voldoen. Door de rente in de overgangsfase naar een nieuw pensioenstelsel vast te leggen, wil de partij pensioenkortingen voorkomen.

Vijf dagen later volgt het antwoord:

Dank je wel Corrie. En bedankt voor het aanbod maar ik sla over. Ik wil je wel heel erg bedanken voor je inzet tot op 't laatst. Respect! Succé verder met alles!

Groetjes, Liane

Den Haan wil te zijner tijd het uitgewerkte pensioenakkoord in zijn geheel bekijken 'en er niet één onderdeel uitlichten en met een gestrekt been voor de bühne alleen maar een nieuwe rekenrente willen afdwingen. Dat gaat ons niet helpen.' Van Brenk rest niets anders dan het voorstel over te dragen aan 'pleegvader' Bart van Kent van de SP. Den Haans weigering

is voor Van Brenk aanleiding haar partijlidmaatschap op te zeggen. 'De koers is gewijzigd en niet ten goede.' Dat dit vervolgens breed uitgemeten wordt in de wekelijkse nieuwsbrief aan de leden, beschouwt Den Haan dan weer als stemmingmakerij. Den Haans weigering is ook tegen het zere been van de senaatsfractie die bij monde van Van Rooijen aankondigt het voorstel, waaraan hij zelf heeft meegeschreven, te blijven steunen en er zelfs actief de boer voor op te zullen gaan.

Binnen en buiten de partij vraagt men zich intussen hardop af hoelang de samenwerking tussen Den Haan en de partij nog standhoudt als politiek leider en bestuur plus senaatsfractie het over wezenlijke punten als AOW-leeftijd, pensioenakkoord en rekenrente oneens blijven. Openlijk wordt gespeculeerd over een afsplitsing van Den Haan.

Ramkoers

Hoe verziekt de verhoudingen tussen Den Haan en de partij zijn, blijkt als de vijf hoofdbestuurleden die in mei herkiesbaar zijn op vrijdag 23 april op de partijwebsite melden dat de nieuwe partijleider een 'volstrekt onwerkbare situatie' heeft veroorzaakt. In de verklaring doen ze een boekje open over de moeizame samenwerking tijdens de campagne en daarna. 'Bij herhaling werd gedreigd met stopzetting van de campagne of werd die inderdaad gestopt. Het hoofdbestuur kon kiezen tussen een nieuwe en publicitair funeste rel of zich grotendeels erbij neerleggen.' Ze weten dat Den Haan werkt aan een eigen reconstructie van de campagne en willen haar met hun verklaring voor zijn.

De lijsttrekker zou hebben geweigerd bestuursvergaderingen bij te wonen en wilde ondanks aandringen van het bestuur niet in gesprek met de Eerste Kamerfractie over de meningsverschillen over de rekenrentewet. Ze leek steeds meer afstand

te nemen van de partij. Op 6 april 2021 heeft ze het hoofdbestuur laten weten dat ze voorlopig niet zou meewerken aan tv-spotjes. 'Ook mogen geen banden/beelden van mij gebruikt worden. Ook hierin zal ik na 8 mei bepalen wat te doen.'

8 mei is de datum van de algemene ledenvergadering die een nieuw hoofdbestuur zal kiezen. Het zittende bestuur heeft hiervoor diverse kandidaten uit zijn midden voorgedragen. 'Het mag duidelijk zijn dat ik onder geen beding met het door zichzelf voorgedragen bestuur zal samenwerken,' heeft Den Haan laten weten. 'Na de ALV zal ik mijn positie bepalen.'

Den Haan zegt in een schriftelijke reactie zich totaal niet in de aantijgingen te herkennen en vindt de uitlatingen over haar 'ongelofelijk onprofessioneel. Zo ga je niet met elkaar om. Maar het is helaas wel de partijcultuur die ik binnen 50PLUS aan heb getroffen en waar de partij al jaren om bekendstaat.'

Hoofdbestuur en partijleider liggen op ramkoers, zoveel is duidelijk. Een tegenzet van Team-Den Haan laat niet lang op zich wachten. Vooruitlopend op de evaluatie van de verkiezingscampagne die Kantar in opdracht van het wetenschappelijk instituut heeft uitgevoerd, heeft Den Haan met haar campagneleider Renée de Vries en woordvoerder Bernadet Naber een eigen reconstructie van de gebeurtenissen geschreven. Op Bevrijdingsdag lekt deze uit (lees: wordt breed verspreid onder de pers). Den Haan beklaagt zich vijftien pagina's lang over de tegenwerking binnen de partij.

We zijn gesaboteerd, gepest en geïntimideerd en hebben ons soms zelfs fysiek ziek gevoeld van de partijcultuur binnen 50PLUS en het feit dat daar niets aan wordt gedaan.

Het hoofdbestuur zou de boel volledig hebben laten lopen. Vooral voorzitter Nagel en vicevoorzitter Gerard van Hooft moeten het ontgelden. De laatste was aanvankelijk zeer ge-

porteed van de lijsttrekker, maar is nu ‘mordicus’ tegen haar en zet zich actief in om haar uit de partij te werken, stelt ze. Werkelijke reden volgens Den Haan: hij heeft een blauwtje bij haar gelopen.

Door zijn gedrag stelde zij, behalve zakelijk, niets meer met hem te maken te willen hebben. Zij verzocht Gerard van Hooft alleen nog maar zakelijk contact te onderhouden daar waar nodig.

Ze had dit gemeld aan Nagel en hem gevraagd dit in goede banen te leiden. ‘De partijvoorzitter heeft hier echter niet op ingegrepen.’ Nagel zou niet weten wat hij daaraan had kunnen doen, reageert hij die avond in *Nieuwsuur*. ‘De twee hebben een relatie gehad en wie bij wie een blauwtje heeft gelopen weet ik niet. Ik heb net als u vroeger bij de omroep gewerkt. Als ik me daar in relaties had verdiept, was ik aan mijn gewone werk niet toegekomen.’ Wel weet Nagel te melden dat de vicevoorzitter die middag een integriteitsklacht heeft ingediend tegen Den Haan. Nagel bestempelt de lijsttrekker in dezelfde uitzending als ‘enige bron’ van de moeilijkheden. ‘Ik heb spijt dat ik niet geluisterd heb naar de grote man van omroep Max, Jan Slagter. Die zei: je moet haar nooit nemen, want binnen de kortste keren heeft ze ruzie met jullie op alle fronten en met iedereen.’

De volgende dag, 6 mei, is de dag die je wist dat ging komen: Den Haan laat op Twitter in een filmpje weten dat ze opstapt bij 50PLUS en haar zetel meeneemt. ‘Met hart en ziel wil ik mij blijven inzetten voor de belangen van senioren in Nederland en dat zal ik de komende vier jaar dan ook in de Tweede Kamer als uw volksvertegenwoordiger met alle passie en liefde blijven doen.’

50PLUS schrijft hiermee opnieuw parlementaire geschiedenis: niet eerder splitste een politiek leider en enig Kamerlid

zich af van de eigen partij. Binnen noch buiten de partij is veel begrip voor haar stap. Ordinaire zetelroof, luidt het verwijt. Weliswaar hebben meer dan 80.000 kiezers op haar gestemd, maar omdat ze lijsttrekker is kunnen die stemmen niet worden beschouwd als voorkeurstemmen. 'Zowel de partij als de lijsttrekker hebben er een zootje van gemaakt en de politiek grote schade toegebracht,' luidt het harde oordeel van parlementair verslaggever Jos Heymans van RTL. 'Als het landsbestuur een bedrijf zou zijn, was 50PLUS als een ondermaats presterende afdeling ontbonden en Den Haan als incompetente leidinggevende op staande voet ontslagen. Ze moeten zich allebei doodschamen voor de bende die ze hebben aangericht.'

De keuze voor Den Haan als lijsttrekker was achteraf een misrekening, erkent Nagel. 'Ik voel mij nadrukkelijk verantwoordelijk voor het aantrekken van Liane en doe daar niks aan af, maar heb het niet in mijn eentje geregeld. Er was breed draagvlak voor haar. Ze wilde graag dat lijsttrekkerschap, ze was aan iets anders toe. Ik kan niet anders concluderen dan dat ze gedacht moet hebben: zodra ik de lijsttrekker ben en we het programma gaan opstellen en uitvoeren, bepaal ik wel hoe het verder gaat.'

Den Haans vertrek is een verlossing én een gevoelige klap voor de partij, die nu niet meer in de Tweede Kamer vertegenwoordigd is. Terwijl dat bij uitstek de plek is waar je als politieke partij zichtbaar bent. Hoe hard 50PLUS-volksvertegenwoordigers in gemeenten, provincies en waterschappen ook hun best doen, het is uiteindelijk de Tweede Kamer die gaat over 50PLUS-kroonjuwelen als pensioen en AOW.

Dankbaar en strijdbaar

Op zaterdag 8 mei zit Jan Nagel zijn laatste ledenvergadering voor. Het ochtendgedeelte is besloten, maar oud-voorzitter en

luis in de pels Geert Dales houdt al bloggend het journaal van minuut tot minuut op de hoogte van de ontwikkelingen. 's Middags kiezen de leden een nieuw bestuur. Peter Schut promoveert van secretaris tot voorzitter. 'We staan aan de vooravond van een nieuwe fase in onze partij,' begint Schut zijn aanvaardingsspeech optimistisch. 'Laten we de negativiteit achter ons laten en onze aandacht richten op wat we nog wél hebben als 50PLUS.' Hij roept zijn partijgenoten op om van de gemeenteraadsverkiezingen van 2022 een succes te maken. 'Hier laten we zien dat 50PLUS bestaansrecht heeft en weer helemaal terug is.' Er volgt een kort eerbetoon aan zijn 'roemruchte' voorganger. 'Iemand die zijn sporen heeft verdiend, iemand die zich volledig inzet voor de partij met ziel en zaligheid. We hebben veel discussies gehad, maar je staat dag en nacht klaar. Om tien of elf uur neem je de telefoon nog op.'

Om Nagels afscheid op te luisteren is Cees Stolk, 50PLUS'er van het eerste uur en echtgenoot van Léonie Sazias, opgetrommeld om hem toe te spreken. 'Let op je woorden, anders roeyer ik je nog,' grapt Nagel als de partijveteraan hem betitelt als de Heintje Davids van de Nederlandse politiek. 'Meer dan eens ben je teruggeroepen om de scherven bij elkaar te vegen en meer dan eens werden dan de pijlen op jou gericht, want dat schijnt in het DNA van de partij te zitten. Voor de media is dat gekibbel uitgegroeid tot een clowneske attractie. Het heeft jou nooit gedeerd. Na elke stoeipartij stond jij op als een tui-melaartje om je op de volgende verkiezingen te concentreren. Daarbij liet je je door niets of niemand van je eindspel afhouden. Ook de pionnen die dachten dat ze een paardensprong konden maken is dat niet gelukt. Ik heb je vaak zien aanmoderen als de vader van een moeilijk opvoedbaar kind, want 50PLUS is je kind en dat zal altijd zo blijven. Maar het is genoeg geweest. Je gaat nu heus stoppen en dat zal moeilijk genoeg worden. Er zullen zich situaties voordoen waarbij je advies of hulp ingeroepen wordt. Mijn advies: houd je rug recht, je poot

stijf en laat het los. Houd je niet bezig met een andere partij dan je schaakpartij. Je hebt je rust verdiend.'

Nagel krijgt het laatste woord. Hij maakt van de gelegenheid gebruik om nostalgisch terug te blikken op de beginjaren van de partij én om nog wat sneren uit te delen naar de opgestapte lijsttrekker. 'Een afschuwelijk dilemma' was het voor het bestuur geweest, benadrukt de afgezwaaide voorzitter: haar fratsen accepteren of haar de wacht aanzeggen? Van dat laatste hadden ze afgezien, want hij zag de krantenkoppen al voor zich: '50PLUS stuurt eigen lijsttrekker naar huis.' Nagel: 'We wilden de journalisten die zich daarop verheugden geen plezier doen.' Geluk bij een ongeluk: het verlies van de zetel heeft geen negatieve financiële consequenties voor de partij, zoals gevreesd werd. Integendeel: nu 50PLUS uit de Tweede Kamer is verdwenen, blijken de Eerste Kamerzetels maatgevend en krijgt de partij er een ton bij.

'Dan kom ik op wat ik het meest markante punt van mijn speech vanmiddag vind,' recenseert Nagel zijn eigen toespraak. 'Op 6 mei, zeven weken na de verkiezingen, is de domeinnaam partijdenhaan.nl geregistreerd. Een logisch gevolg van de zeteldiefstal. Maar na intensief speurwerk kwamen we nog iets tegen. We konden onze ogen niet geloven: een volstrekt identieke registratie bij hetzelfde domeinregisterbureau.' Nu betrof het de domeinnaam groepdenhaan.nl en deze was al geregistreerd op 5 maart, bijna twee weken voor de verkiezingen. 'Was ze toen al bezig met afsplitsing?' Op hoge poten eist hij opheldering. 'Ik ga ervan uit dat ze hierover nog vandaag een verklaring zal afleggen.'

In de media wordt 'het intensieve speurwerk' direct doorgeprikt. Niet Den Haan, maar cabaretier Tom Lash blijkt de domeinnaam 'als halve grap' te hebben geregistreerd, laat hij weten. 'Ik had het er met een vriend over dat we eigenlijk te laat in bitcoin zijn ingestapt. En toen kwam het idee om als "zekere investering in de toekomst" vast te speculeren op het

afsplitsen van Liane den Haan. En dat bleek een vrij goede inschatting te zijn.' Zo komt de laatste tik die Nagel wil uitdelen, als een boemerang terug. 'Nagel zwaait af bij 50PLUS met onjuiste beschuldiging aan opgestapte Den Haan,' kopt de NOS. Het wonderlijke is dat Nagel achteraf opbiecht dat hij, voordat hij zijn uitspraken deed, al wist dat niet Den Haan maar Lash de website groepdenhaan.nl registreerde. Het maakt zijn insinuaties er nog onsmakelijker op. Die waren overduidelijk enkel bedoeld om Den Haan een trap na te geven.

Nagel is na de beschuldiging aanbeland bij het einde van zijn afscheidsspeech. Inmiddels heeft hij een zichtbare en hoorbare brok in zijn keel. 'Ik neem afscheid van 50PLUS, maar het blijft een partij die blijft kloppen in mijn binnenste. De mensen willen 50PLUS, de partij met de grootste achterban van alle partijen. Laten we die weer gaan opzoeken, laten we die weer gaan binnenhalen door voor ze op te komen. Definitief afscheid vandaag – niet in rouw, maar dankbaar en strijdbaar. Iedereen bedankt dat ik jullie voorzitter mocht zijn.'

Herpakken

Na het opstappen van Den Haan en het afscheid van Nagel richt het nieuwe bestuur onder leiding van voorzitter Peter Schut zich met een bewonderenswaardig enthousiasme en een aan naïviteit grenzend optimisme op de toekomst. Er heerst na het gedoe rond Den Haan veel onvrede in de partij en er zijn veel vragen. Het bestuur maakt een tour door het land langs de provinciale afdelingen en spreekt met de vertegenwoordigers in de waterschappen om te horen wat er leeft. De contacten kosten veel tijd maar zijn nodig, zo weet het bestuur, om de rust en het vertrouwen te herstellen.

Dat is hard nodig, want op 16 maart 2022 zijn er gemeenteraadsverkiezingen. Het bestuur beseft dat deze een belang-

rijke lakmoesproef zijn voor de overlevingskansen van de partij. De partij wil in zo veel mogelijk gemeenten meedoen, zeker daar waar de partij eerder goed gescoord heeft. Maar alleen als er voldoende geschikte kandidaten en kaderleden zijn. Kwaliteit gaat voor kwantiteit.

50PLUS wil een streep zetten onder het verleden, maar opmerkelijk genoeg belanden krijgers die kort ervoor nog volop bij de interne ruzies rond Den Haan betrokken waren op sleutelposities: Ellen Verkoelen krijgt de leiding bij het opstellen van het raamprogramma voor de raadsverkiezingen, Dick Schouw wordt campagneleider en André van Wanrooij landelijk woordvoerder. Alle drie staan ze er bekend om dat ze hun mening niet onder stoelen of banken steken en zo nodig de confrontatie en de publiciteit zoeken. Dat geldt ook voor Peter Pont, die binnen het bestuur is aangewezen om de gemeenteraadsverkiezingen te coördineren. Nog geen drie maanden na zijn verkiezing treedt hij 'om persoonlijke redenen' af. Hij voelt zich binnen het bestuur onvoldoende gesteund bij zijn voorstellen om de partij te democratiseren en baalt ervan dat al zijn plannen rond de gemeenteraadsverkiezingen binnen het bestuur ter discussie worden gesteld. Ook is hij van mening dat het dagelijks bestuur te veel op eigen houtje opereert zonder de andere bestuursleden daarin te kennen.

Voorzitter Schut beseft dat het bestuur met de eerder genoemde bemensing een risico neemt, maar kiest er bewust voor geen grote schoonmaak in de partij te houden. Hij wil juist luisteren naar de criticasters onder de actieve leden. 'Als je dat niet doet gaat het rotten en gaat het van kwaad tot erger. Maar we zullen het niet accepteren als kaderleden de partij in diskrediet brengen. Dan grijpen we keihard in.'

Voor belangrijke besluiten wil het bestuur voortaan eerst draagvlak creëren. Zo'n belangrijk besluit is het aanwijzen van een nieuwe lijsttrekker voor de Tweede Kamer. Ter overbrugging is Eerste Kamer-fractievoorzitter Martin van Rooijen

bereid gevonden als politiek leider van de partij op te treden. Hij vertolkt de partijstandpunten en zal in de campagne voor de gemeenteraadsverkiezingen als landelijk boegbeeld fungeren, maar op een rol als landelijk lijsttrekker zit hij – net als bij de laatste Tweede Kamerverkiezingen – op zijn leeftijd niet meer te wachten. De nummer twee van de kieslijst, Raymond Brood, is evenmin een optie. Hij heeft de partij na de verkiezingen de rug toegekeerd. Mocht Den Haan onverhoopt de Kamer verlaten, dan heeft 50PLUS de zetel dus nog niet terug, want er bestaat een gerede kans dat Brood dan op eigen titel in de Kamerbankjes plaatsneemt. Overigens is er geen aanleiding te veronderstellen dat Den Haan voortijdig afzwaait. Wel laat ze in juli 2021 weten dat drie partijen haar hebben gevraagd zich bij hen aan te sluiten. Welke dat zijn wil ze niet kwijt, maar haar partijverleden geeft wat hints. Den Haan zat voor D66 en voor de PvdA in de gemeenteraad van Woerden, waarbij de laatste partij lokaal samenwerkte met GroenLinks. Voor 50PLUS-leden bewijst het bericht eens te meer dat Den Haan hun partij enkel als vehikel heeft gebruikt om in de Kamer te komen. Dat andere partijen in haar geïnteresseerd zouden zijn omdat ze ‘van de inhoud’ is, zoals ze zelf beweert, mag met een korrel zout genomen worden. Waarschijnlijk zijn ze vooral geïnteresseerd in de extra zetel.

Van het echec met Den Haan heeft de partij geleerd dat een kandidaat uit de hoge hoed toveren zich niet leent voor herhaling. Dit keer gaat het bestuur dan ook omzichtiger te werk. Eerst maar eens polsen wat de leden willen: iemand van binnen de partij? Iemand van buiten? Enige haast is geboden. In principe zijn de eerstvolgende Tweede Kamerverkiezingen pas in 2025, maar het is altijd maar de vraag of het kabinet de rit uitzit.

Wat nu als er draagvlak binnen de partij blijkt te zijn om een beroep te doen op Henk Krol om de kar weer te trekken? De voorzitter is lang stil na deze ‘goede vraag’. ‘Ik zou daar

zelf zeer terughoudend in zijn als partijbestuur. Maar stel dat 90 procent van de leden dat een goed idee vindt, dan moet je het serieus overwegen. Als je zegt te luisteren naar leden, moet je dat ook doen.' Al vindt hij de verwikkelingen rond het opstappen van Krol geen aanbeveling om hem terug te halen. 'Ik zou dan ook zeker een poging wagen om onze leden op andere gedachten te brengen.'

Schut zit er minder geharnast in dan zijn voorganger, voor wie een terugkeer van Krol volstrekt onbespreekbaar was en is. Volgens Schut kijkt Nagel bij deze en andere kwesties niet over zijn schouder mee. De benoeming van Verkoelen en Van Wanrooij noemt hij als voorbeeld van de onafhankelijkheid van het huidige bestuur. 'Of Nagel het met deze keuzes eens geweest zou zijn, waag ik te betwijfelen.' Natuurlijk bellen ze elkaar nog weleens, ze hebben in het vorige bestuur immers dagelijks contact met elkaar gehad. Maar dan gaat het over de gezondheid of de familie. 'Natuurlijk is hij nieuwsgierig hoe het gaat in de partij, maar ik krijg geen ongevraagd advies.'